

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “การศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน กรณีศึกษาจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิจัยออกเป็นการทบทวนเอกสารรายงานวิจัยต่างๆ และทำการสำรวจข้อมูลพื้นที่ที่ศึกษา ซึ่งมีกระบวนการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่น เช่น สำนักงานจังหวัด ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด ธุรกิจโรงแรม บริษัทนำเที่ยว ร้านอาหาร ร้านค้า และประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก และอำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัดนครนายก 251,672 คน ข้อมูลบรรยายสรุปของจังหวัดปี พ.ศ. 2554 และจำนวนประชากรของจังหวัดปราจีนบุรี 467,403 คน จากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดปราจีนบุรีระยะเวลา 4 ปี (2553-2556)

1.2 นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก และอำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวจังหวัดนครนายกปี 2550 จำนวน 715,620 คน จังหวัดปราจีนบุรีจำนวน 892,174 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรสำหรับใช้ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ ยามาเน่ (Yamane, nd., unpagued อ้างใน ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2548, หน้า 47) ที่ระดับความเชื่อมั่น 97% ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.0 5 และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยคำนวณตามวิธี ดังนี้

ตารางแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และ ความคลาดเคลื่อนต่างๆ

ขนาดประชากร	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อน (e)					
	± 1%	± 2%	± 3%	± 4%	± 5%	± 10%
500	*	*	*	*	222	83
1,000	*	*	*	385	286	91
1,500	*	*	638	441	316	94
2,000	*	*	714	476	333	95
2,500	*	1,250	769	500	345	96
3,000	*	1,364	811	517	353	97
3,500	*	1,458	843	530	359	97
4,000	*	1,538	870	541	364	98
4,500	*	1,607	891	549	367	98
5,000	*	1,667	909	556	370	98
6,000	*	1,765	938	566	375	98
7,000	*	1,842	959	574	378	99
8,000	*	1,905	976	580	381	99
9,000	*	1,957	989	584	383	99
10,000	5,000	2,000	1,000	588	385	99
15,000	6,000	2,143	1,034	600	390	99
20,000	6,667	2,222	1,053	606	392	100
25,000	7,143	2,273	1,064	610	394	100
50,000	8,333	2,381	1,087	617	397	100
100,000	9,091	2,439	1,099	621	398	100
∞	10,000	2,500	1,111	625	400	100

ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 1,000 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ได้จากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบ่งเป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวดังนี้

2.1 บุคลากรของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก และอำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ สำนักงานจังหวัด ศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด ธุรกิจโรงแรม บริษัทนำเที่ยว ร้านอาหาร ร้านค้า และประชาชนในท้องถิ่น เลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมทั้งสิ้น 600 คน

2.2 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก และอำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเชิงประวัติศาสตร์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ได้แก่ ศาลหลักเมือง หลวงพ่อเศียรนคร วัดใหญ่ทักษิณาราม เจ้าพ่อขุนด่าน แหล่งโบราณคดีบ้านดงละคร สวนสถานที่ในเขตอำเภอศรีมโหสถ จังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ โบราณสถานสระมรกต และโบราณสถานเมืองศรีมโหสถ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) รวมทั้งสิ้น 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามหลักแนวคิดและทฤษฎีของการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี สอบถามความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี โดยแบบสอบถามได้จัดทำเป็น 4 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐ ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับหน่วยงานภาคเอกชน ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับประชาชนในพื้นที่ และชุดที่ 4 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว แบบสอบถามชุดที่ 1 – 3 เป็นการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยการทำการสอบถามจากหน่วยภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในท้องถิ่นจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 การจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ทางการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการและการพัฒนาทางการท่องเที่ยวจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี โดยแบ่งออกเป็นทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้หลักเกณฑ์การให้คะแนนเป็นร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในด้านต่างๆ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ทางการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) โดยการสอบถามความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน และนักท่งที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ ที่จะใช้ในการนำเสนอในรายงานการวิจัย รวมถึงข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการสิ่งพิมพ์และเอกสารอื่นๆ ตลอดจนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการอธิบายผลการวิจัยให้มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ

ทั้งนี้ การเก็บข้อมูลการวิจัย ได้มีการทบทวนข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากแหล่งต่างๆ มีการสำรวจพื้นที่ที่ศึกษา นอกจากนี้ผู้วิจัย ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของการวิจัยและสามารถบ่งชี้ได้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือแต่ละชนิด ที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม นำมาวิเคราะห์และประมวลผลดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด พบว่ามีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูล
2. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์
 - 2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม และความคิดเห็นของนักท่งเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
 - 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของจังหวัด การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคทางการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ การมีส่วนร่วมในการจัดการและการพัฒนาทางการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ในตอนที่ 3, 4 และ 5 นำมาวิเคราะห์โดยการให้คะแนนตามเกณฑ์ โดยกำหนดค่า น้ำหนัก เป็น 5 ระดับ

5 หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง มาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

เมื่อตรวจให้คะแนนเสร็จแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยเทียบตาม เกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 163) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51	– 5.00 หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51	– 4.50 หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51	– 3.50 หมายถึง ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51	– 2.50 หมายถึง น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00	– 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

2.3 สรุปประเด็น การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากคำถามปลายเปิด ใน ตอนที่ 4 ของแบบสอบถาม